گاستروآنتریت همان اسهال و استفراغ است که عامل ایجاد آن میکروب،غذای مسموم یا مصرف آب ناسالم است.
اسهال به مدفوع شل و آبکی که در طول روز ۳ یا چندبار اتفاق میفتد می گویند.

علائم شایع بیماری در کودکان:

- کاهش ادرار
- تیره شدن رنگ ادرار
- خستگی و بیحالی
- خشکی زبان
- کاهش اشک
- عطش شدید به آب
- افزایش اجابت مزاج
- مدفوع آبکی و افزایش حجم مدفوع
- درد شکم ؛ گرفتگی و گاهی اوقات نفخ معده
- بسته به علت بیماری (مانند عفونت یا بیماری) گاهی علائم تب نیز بروز می کند.
- تهوع و استفراغ

در اثر اسهال و استفراغی که در این بیماری ایجاد می شود،مایعات و مواد شیمیایی بدن که به نام الکترولیت خوانده می شود از دست می رود.اگر کودک مایعات و الکترولیت های زیادی از دست بدهد، ممکن است دچار کم آبی شود و اگر این کم آبی درمان نشود بسیار خطرناک است.

جدول ارزیابی وضعیت دهیدراتاسیون بیماران

وضعیت بیمار	گروه الف بدون دهیدراتاسیون	گروه ب دهیدراتاسیون نسبی	گروه ج دهیدراتاسیون شدید
نگاه کنید : - وضعیت عمومی	- خوب، هوشیار	- ناآرام، بیقرار	- خواب آلوده یا بیهوش - سست (Floppy)
- چشمها - (اشک) - دهان و زبان - تشنگی	- طبیعی - وجود دارد - مرطوب - بطورطبیعی می نوشد، تشنه نیست	- فرو رفته - وجود ندارد - خشک - تشنه‌با ولع می نوشد	- بسیار فرو رفته و خشک - وجود ندارد - بسیار خشک - خوب نمی آشامد یا قادر به آشامیدن نیست
لمس کنید : - نیشگون پوستی	- سریعاً بر می گردد	- به آهستگی بر میگردد	- بسیار آهسته برمیگردد
تصمیم بگیرید :	بیمار هیچ نشانه ای از دهیدراتاسیون ندارد	اگر بیمار دو یا بیشتر از دو نشانه از موارد فوق را داشته باشدو حداقل یکی از آنها از نشانه های اصلی باشد، دچار دهیدراتاسیون نسبی است. **	اگر بیمار دو یا بیشتر از دو نشانه از موارد فوق را داشته باشد و حداقل یکی از آنها از نشانه ها اصلی باشد، دچار دهیدراتاسیون شدید است.

موارد خفیف نیازی به بستری ندارند و در منزل درمان می شوند.

- باید به کودک محلول های خوراکی نظیرORS بدهید تا میزان مایعات و الکترولیت های از دست رفته جبران شود.
- اگر کودک شیرخوار است به شیردهی ادامه دهید و اگر غذا می خورد بعد از دریافت ORS به او غذا دهید.

TR/CL/061/A

سازمان تامین اجتماعی

بیمارستان سلمان فارسی بوشهر

اسهال و استفراغ کودکان
(راهنمای بیمار)

تنظیم کننده : فاطمه ایاز (کارشناس پرستاری)
تحت نظر : دکتر امین نصراله زاده (متخصص اطفال)
با همکاری واحد آموزش

https://rubika.ir/salmansalamat bushehr
https:hamrah.tamin.ir

۳.تب بالاتر از ۳۸ درجه در کودکانی که سه ماهه یا کوچکتر هستندو تب ۳۹ درجه و یا بالاتردر کودکان بزرگتر

۴.کودکی که کوچکتر از ۶ ماه سن دارد یا وزنی کم تر از ۸ کیلوگرم دارد.

۵.کودکی که اسهال خونی دارد.

۶.استفراغ مکرر و عدم تحمل تغذیه خوراکی

۷.بیماری های زمینه ای و قلبی

- به دلیل نخوردن ORS توسط کودک به آن قند اضافه نکنید.
- از خوردن چربی و قند زیاد خودداری کنید.
- غذای کودک را به رژیم خاصی نظیر موز ، ،برنج و نان محدود نکنید.
- مایعات زیاد به شیر خشک کودک اضافه نکنید.
- از دادن مایعاتی نظیر نوشابه ،آب گوشت جوجه و یا آب میوه خودداری کنید.

میزانORS چقدر باشد؟

با استفاده از سرنگ یا قاشق می توانید هر ۵ دقیقه تا زمانی که کودک اسهال و استفراغ دارد به ترتیب زیر به او ORS دهید. در هر بار اسهال به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن ۱۰ سی سی و در هر بار استفراغ به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن ۵ سی سی محلول ORS موردنیاز است.برای تهیه محلول ORS هر بسته را با چهار لیوان آب مخلوط و در یخچال نگهداری کنید.بعد از بهبودی کودک می توانید رژیم غذایی معمول او را شروع کنید.

چه زمانی باید به پزشک مراجعه نمود؟

۱. اگر کودک در مدت ۲۴ ساعت بعد از شروعORS بهبود پیدا نکرد یا اگر برای دادن ORS به کودک با مشکل مواجه شدید حتما به پزشک اطلاع دهید.

۲. چشمان نیمه بسته،اشک یا بزاق کمتر از حد معمول ، افزایش خواب آلودگی یا بیقراری